

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ταμείο Ασύλου Μετανάστευσης
και Ένταξης

ΔΕΙΚΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Για την ανίχνευση ανηλικών θυμάτων εμπορίας συμβουλευτείτε το **εγχειρίδιο SESN** το οποίο αποτελεί προσαρμογή στα ελληνικά του εργαλείου Risk assessment matrix for children who may have been trafficked, και αναπτύχθηκε από το London Safeguarding Children Board, το 2011. Η προσαρμογή του εργαλείου πραγματοποιήθηκε από τη Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του **Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού**, το 2015. Σκοπός του εργαλείου είναι να συλλεχθούν πληροφορίες και να αξιολογηθούν, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν ο ανήλικος έχει υπάρξει είτε είναι, επί του παρόντος, θύμα εμπορίας ανθρώπων.

Οι δείκτες δίνουν πληροφορίες που σχετίζονται με σωματική, σεξουαλική, συναισθηματική και ψυχολογική κακοποίηση, όπως επίσης και ενδείξεις παραμέλησης. Εάν οι πληροφορίες που θα συλλέξουν οι επαγγελματίες αναφέρονται και καταλήγουν στην παρουσία ενδείξεων του εργαλείου, τότε υπάρχει υποψία εμπορίας και διακίνησης του ανηλίκου. Όπου **Ν (Ναι)** συμπληρώνεται και παραπέμπει σε παρουσία συγκεκριμένης ένδειξης οπότε και λειτουργεί ως υποψία και όπου **Π (Πιθανόν)**, χρήζει περαιτέρω διερεύνησης. Εάν δεν εμπίπτει η περίπτωση στους δείκτες τότε **δεν** συμπληρώνονται.

Στο τέλος του εργαλείου SESN (σελ. 74-79) συμπεριλαμβάνονται δύο παραρτήματα τα οποία είναι ηλικιακά προσαρμοσμένα και τα οποία μπορούν να συμβουλευτούν οι επαγγελματίες προκειμένου να συνδέσουν και να αξιολογήσουν πληροφορίες που συσχετίζονται με τα αναπτυξιακά στάδια του ανηλίκου.

Σημείωση: Σε περίπτωση που η διερεύνηση ενός περιστατικού δεν εμπίπτει στους αναφερόμενους δείκτες αλλά παραμένει η υποψία του επαγγελματία λόγω άλλων στοιχείων που εντοπίζει, **συστήνεται η περαιτέρω διερεύνηση της υπόθεσης και η συνεργασία με την επιστημονική ομάδα PHILOS του ΕΟΔΥ.**

Τέλος, είναι σημαντικό οι επαγγελματίες που εμπλέκονται στη διερεύνηση-ανίχνευση περιστατικών εμπορίας και διακίνησης ανηλικών, να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί ώστε να **αποφεύγουν μεθόδους και τεχνικές που πιθανόν να επιφέρουν τον επανατραυματισμό των παιδιών.** Επίσης, είναι σημαντικό να λειτουργούν με **ευαισθησία, διακριτικότητα, και σεβασμό** προς παιδιά και πάντοτε με γνώμονα **το βέλτιστο συμφέρον τους.**

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	
1)	Είναι οι γονείς/κηδεμόνας/νόμιμος εκπρόσωπος εδώ στην Ελλάδα, μαζί με το παιδί;
2)	Πότε ήταν η τελευταία φορά που είδε τους γονείς του; Έχει ο ανήλικος μαζί του έγγραφα ταυτοποίησης;
3)	Αν όχι, που είναι;
4)	Ποιός ήταν ο προορισμός του ταξιδιού;
5)	Ποιός πλήρωσε για το ταξίδι;
6)	Πώς ταξίδεψε μέχρι το μέρος στο οποίο βρίσκεται τώρα (μέσο, χώρες διέλευσης, χώρες ταξιδιού);

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ	N	Π
Τραυματισμοί (όπως κατάγματα) ειδικά στο κεφάλι και το πρόσωπο σε βρέφη που δεν έχουν κατακτήσει ακόμα την κίνηση		
Τραυματισμοί συχνά πολλαπλοί και πολύμορφοι (όπως μώλωπες, επιφανειακές πληγές, διαστρέμματα, εξαρθρώσεις, δαγκώματα, κοψίματα) για τους οποίους δεν υπάρχει καμία εξήγηση ή η εξήγηση δεν ταιριάζει με τα τραύματα ή η ιστορία αλλάζει συνεχώς		
Τραυματισμοί που έχουν ένα ορισμένο σχήμα ή μοιάζουν να έχουν προκληθεί από ένα αντικείμενο (π.χ. χέρι, ραβδί)		
Κάψιμο από τσιγάρο ή άλλα εγκαύματα		
Τραυματισμοί διαφορετικών χρονολογιών (επανελημμένα επεισόδια βίας)		
Κακώσεις από τραντάγματα σε βρέφη (π.χ. αιμορραγία αμφιβληστροειδούς)		
Μώλωπες σε ασυνήθιστα μέρη, όπως τα αφτιά, ο κορμός, ο λαιμός ή οι γλουτοί		
Άλλες ενδείξεις σωματικής κακοποίησης	N	Π
Επιθετικότητα που μπορεί να εκφράζεται είτε άμεσα με έντονα ξεσπάσματα θυμού (tantrums) είτε μέσα από μια χειριστική, παθητικο-επιθετική συμπεριφορά		
Υπερ-επαγρύπνηση, ευερεθιστότητα, «παγωμένο βλέμμα». Ενώ φαίνεται να είσαι σε υπερ-εγρήγορη, παρατηρώντας πολύ προσεκτικά ότι συμβαίνει στον περιβάλλοντα χώρο, μπορεί να μην ανταποκρίνεται και να μην αντιδρά		
Φόβο, αποστροφή στο άγγιγμα και στη σωματική επαφή (αντί να		

παράγει θετικά συναισθήματα το άγγιγμα και η σωματική επαφή γίνονται αντιληπτά ως σωματική απειλή)		
Επιφυλακτικότητα, άμεση συμμόρφωση στις εντολές		
Διαταραχές ύπνου, εφιάλτες		
Παλινδρόμηση σε προγενέστερα στάδια ανάπτυξης (όπως νυχτερινή ενούρηση, εγκόπριση)		
Ανησυχία όταν τα άλλα παιδιά κλαίνε (υπερευαισθησία)		
Αιφνίδιες μεταπτώσεις στη συμπεριφορά		
Δυσκολία να επενδύσει στις σχέσεις με τους άλλους		
Φόβος προς τα αναφερόμενα ως πρόσωπα φροντίδας		
Προσκόλληση σε άγνωστα άτομα		
Καθυστερημένη ή διαταραγμένη ομιλία		
ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ	N	Π
Σεξουαλικά μεταδιδόμενο αφροδίσιο νόσημα ή μόλυνση συμπεριλαμβανομένων λοιμώξεων του στόματος		
Εγκυμοσύνη σε νεαρές εφήβους, ειδικά όταν δεν αποκαλύπτεται η ταυτότητα του πατέρα		
Ερεθισμός των γεννητικών οργάνων ή του πρωκτού		
Κνησμός της γεννητικής χώρας ή του πρωκτού		
Εκκρίσεις των γεννητικών οργάνων (κολπικές ή από το πέος)		
Σχισμένα, λερωμένα ή ματωμένα εσώρουχα		
Δυσκολία ή πόνο στο περπάτημα ή/και στο κάθισμα		
Συμμετοχή σε σεξουαλικές δραστηριότητες με χρηματικές απολαβές		
Σεξουαλικά παρεμβατική συμπεριφορά σε ενηλίκους		
Έκφραση σεξουαλικής δραστηριότητας μέσα στα παιχνίδια (κυρίως συμβολικό παιχνίδι με κούκλες)		
Επώδυνη εκκένωση ουροδόχου κύστης ή/και επαναλαμβανόμενες ουρολοιμώξεις		
Χρήση αλκοόλ ή ναρκωτικών ουσιών, κλοπή, εμπρησμός		
Υπερβολικό φόβο επαφής, απροθυμία συναίνεσης σε ιατρικές ή οδοντιατρικές πράξεις		

Ρήξη παρθενικού υμένα		
Τραύματα, μώλωπες ή αιμορραγία στα γεννητικά όργανα ή στον πρωκτό		
Προχωρημένη σεξουαλική γνώση βάσει της ηλικίας του παιδιού		
Χρήση βίας, απειλής ή δωροδοκίας προς μικρότερα ή πιο αφελή παιδιά για συμμετοχή σε σεξουαλική δραστηριότητα		
Έκφραση φόβου ή αποφυγή απέναντι σε ένα συγκεκριμένο άτομο ή χώρο ιδιαίτερα σε περιστάσεις που περιλαμβάνουν την σωματική έκθεση		
Υπερβολικό αυνανισμό, πρόωρο σεξουαλικό παιχνίδι, υπερβολική περιέργεια για το σεξ		
Απρόσμενη πτώση της σχολικής επίδοσης		
Παλινδρόμηση σε προγενέστερα αναπτυξιακά στάδια (νυχτερινή ενούρηση, εγκόπριση)		
Ελάχιστες φιλικές σχέσεις ή απομόνωση από συνομήλικους		
Κατοχή δώρων, νέων ρούχων ή χρημάτων άγνωστης προέλευσης		
Καταθλιπτικό συναίσθημα		
Αυτοκαταστροφική συμπεριφορά/αυτοτραυματισμός και απόπειρες αυτοκτονίες		
Διαταραχές ύπνου και λήψης τροφής		
ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΠΑΡΑΜΕΛΗΣΗΣ – ΒΑΣΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ, ΥΠΟΣΙΤΙΣΜΟΥ, ΠΑΡΑΜΕΛΗΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ	N	Π
Τραυματισμοί ως αποτέλεσμα απουσίας επίβλεψης		
Τραυματισμοί στους οποίους η ιατρική φροντίδα έχει καθυστερήσει ή αποφευχθεί		
Ρουχισμό ακατάλληλο για τις καιρικές συνθήκες		
Ελλιπή ή ακατάλληλη σε θρεπτικά στοιχεία διατροφή		
Παραμελημένη προσωπική υγιεινή		
Κουρασμένα παιδιά με δυσκολία συγκέντρωσης (συχνά λόγω έλλειψης ύπνου)		
Άλλες ενδείξεις παραμέλησης	N	Π
Εμπλοκή σε παραβατικές συμπεριφορές, όπως η χρήση ναρκωτικών ουσιών ή αλκοόλ, κλοπές		
Στεναχωρημένα παιδιά ή με επίπεδο συναίσθημα		
ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ/ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ	N	Π

Ψυχοσωματικά προβλήματα (πονοκέφαλος, ναυτία, κοιλιακά άλγη, συχνή διάρροια)		
Αυτοτραυματισμοί		
Στερεότυπες κινήσεις (λίκνισμα)		
Δήγματα (δήγμα-δάγκωμα), βίαιες κινήσεις κεφαλής		
Άγχος		
Κατάθλιψη		
Σημάδια κοινωνικής απομόνωσης		
Παλινδρόμηση σε προγενέστερα αναπτυξιακά στάδια (όπως νυχτερινή ενούρηση, πιπίλισμα αντίχειρα)		
Βία που εκφράζεται με λόγια ή πράξεις		
Έλλειψη ενδιαφέροντος		